

IZVJEŠĆA O ZNANSTVENIM SKUPOVIMA — REPORTS ON CONFERENCES

LEEDS — 13TH BIENNIAL INTERNATIONAL CONFERENCE ON BAROQUE MUSIC, UNIVERSITY OF LEEDS, SCHOOL OF MUSIC, 2.-5. 7. 2008.

U organizaciji *Međunarodnog simpozija o baroknoj glazbi* dvogodišnje se izmjenjuju sveučilišta i instituti unutar i izvan granica Velike Britanije, pa je nakon dvanaestog po redu simpozija održanog u Varšavi 2006. (v. izvještaj u *AM* 38 /2007/ 1) organizacija 2008. pripala Sveučilištu u Leedsu. Načelom izmjeničnosti organizatori zacijelo žele postići da se simpoziji s većinskim sudjelovanjem britanskih i američkih muzikologa postupno emancipiraju od korijena i sve više šire prema muzikologijama drugih kultura. Takve možebitne namjere nesumnjivo postižu svoj cilj, o čemu svjedoči 136 sudionika iz dvadesetak zemalja, što nadraستا okvire simpozija približavajući ga kongresu.

Domaćini — osoblje *School of Music* Sveučilišta u Leedsu na čelu s glavnim predsjedavateljem Peterom Holmanom i glavnim koordinatorom Bryanom Whiteom — uz službeni program organizirali su razgled glazbenoga fonda sveučilišne *Brotherton Library*, koncerte nekolicine sveučilišnih glazbenih ansambala te posjet izvedbi Händelova oratorija *Israel in Egypt* u imponantnoj katedrali obližnjega Yorka. Premda su pogotovo sveučilišni komorni koncerti, a djelomice i izvedba *Yorkshire Bach Choir* i *Yorkshire Baroque Soloists* u katedrali, bili manje-više skromnih dosega, sudionici simpozija su ih bezrezervno pozdravili, zahvalivši se tako trudu organizatora. Upravo zbog kvalitetne organizacije nikome nije moglo zasmetati ni to da simpozij nije imao većeg odjeka u okvirima tog velikog i dinamičnog sveučilišta, a odsutnost slušatelja iz studentskih redova možemo protumačiti i relativno visokim iznosom kotizacije.

Dakako, bit simpozija nije u popratnim sadržajima, već u raznolikosti i kvaliteti izlaganja, raspoređenih kroz tri dana u četiri paralelne sesije. Kao početnika i novopridošlicu u dinamično muzikološko polje bavljenja glazbenim barokom, fascinirala me širina spektra odabranih tema, ali i metodologije proučavanja. Prije svega, snažna prisutnost »konzervativnijih« odvojaka britanske

muzikologije uvjetovala je velik naglasak na filološkim temama. Međutim, mnoga od tih izlaganja izdigla su se iz usko specijalističkih okvira i manje upućenim slušateljima na zanimljiv način još jednom dokazala metodološku važnost rada s primarnim izvorima, toliko neizbježnu u bavljenju ranijim epohama povijesti glazbe.

Uputno bi bilo izdvojiti neka izlaganja iz područja tzv. *Bach scholarship*, evidentno jakog u Ujedinjenom Kraljevstvu. Andrew Hill prezentirao je zanimljive rezultate usporedbe oznaka za artikulaciju među pojedinim izvorima Bachovih sonata za violončelo solo i njezinih transkripcija, dok je David Ledbetter ukazao na reperkusije »nedosljednosti« u notiranju ritma u Bachovim zrelim instrumentalnim skladbama na izvedbenu praksu i izradu kritičkih izdanja. Ova strujanja, do krajnosti dovedena u istraživanjima kaligrafskog aspekta Bachovih rukopisa Yoa Tomitaa, zastupala je i bivša zagrebačka studentica muzikologije Tanja Kovačević, koja djeluje na *Queen's University* u Belfastu. Svoje istraživanje recepcije Bacha kroz distribuciju muzikalija prezentirala je na primjeru relativno nepoznatog prijepisa Bachovih sonata i partita za violinu solo pronađenog u Manchesteru. Također filološki temeljita, no na detalje primarnih izvora manje orijentirana izlaganja Tima Crawroda o burlesknom, a Szymona Packowskog o poljskom karakteru kantate BWV 212 nadopunjavala su se pak na najbolji mogući način.

Drugo skladateljsko ime visokog baroka koje je na simpoziju dobilo važnu platformu je ono Antonija Vivaldija, što lako možemo pripisati prisutnosti vodećeg autoriteta Michaela Talbota. Micky White i Beth Glixon zajednički su prezentirale otkriće koje govori u prilog Vivaldijevom autorstvu određenih brojeva iz opere *Cresi tolto a le fiamme* (1705.), koja se dotad u cijelosti pripisivala Girolamu Polaniju, a što bi datum Vivaldijevih prvih opernih izleta trebalo pomaknuti za osam godina. O dijaloškom koncipiranju sesija svjedočio je i promptni odgovor Talbotova izlaganja, koje je skepsu prema iznesenoj hipotezi potkrijepilo razmatranjem londonskog opernog pasticcia *Creso, re di Lidia* kojemu je spomenuta talijanska opera mogla poslužiti kao libretistička i/ili glazbena podloga. Bližim većini pristupa glazbeno-scenskim žanrovima na simpoziju pokazalo se izlaganje Vivian S. Montgomery, koja je razmotrila implikacije činjenice da je jedna arija iz Vivaldijevog oratorija *Juditha Triumphans* mogla biti povjerena kako liku Holoferna, tako i liku Judite. Donekle sličnim strujanjima pripada i moje izlaganje, okušavajući se u primjeni analitičkih modela semiotike kazališta Anne Ubersfeld i Etiennea Souriaua na problematiku odnosa među likovima u pojedinim Händelovim operama i oratorijima. Unatoč nazočnosti uvaženih stručnjaka poput Graydona Beeksa i autora utjecajne monografije o Händelu Donaldu Burrowsa, koji je razmatrao crkvenu glazbu Williama Crofta kao svojevrstni stilistički most između stvaralaštva Henrya Purcella i samog Händela, Händel se zbog manjeg broja izlagača i opsega tema nije pokazao važnijom temom simpozija.

Na polju interdisciplinarnosti i kontekstualnih pristupa više su prednjačila istraživanja talijanskog ranog i srednjeg baroka te francuske vokalno-instrumentalne glazbe. Štoviše, donedavno ponešto marginalizirana područja

znala su pokazati i veću vitalnost od izučavanja skladateljskih fenomena koji su u kanonu pozicionirani više. Neka su izlaganja doživljena i ponešto provokativnima, kao npr. ono Heather Hadlock o kastratu kao faličnoj ženi u Monteverdijevim glazbeno-scenskim ostvarenjima, ili prilog Beate Kutschke o etici i rodu u francuskoj glazbi oko 1700. Dok je prvo među njima posve adekvatan feministički pristup temi primjenjivalo s nedostatnom metodološkom osjetljivošću, drugo, izrazito zanimljivo zbog posezanja za teorijom emocija Descartesa i njegovih filozofskih sljedbenika na primjerima iz francuske opere, naišlo je na kritike nekih kolega stručnjaka. Predstavnicama srednje struje semantičke analize pokazale su se američke muzikologinje Anita Hardeman i Kristina Baron-Woods; prva komparativnom analizom uloge lika Venere u francuskom opernom repertoaru na prijelazu iz XVII. u XVIII. st., a druga raščlambom tretmana mita o Pigmalionu u istoimenom Rameauovom djelu. No kao najuspjelija i najinovativnija u ovome kompleksu izdvojio bih tri izlaganja također američkih muzikologa mlađe generacije. Roger Freitas istaknuo se minucioznim interdisciplinarnim razmatranjem tretmana pjesničke figure metafore u operama i kantatama Luigia Rossija. Ayana Smith zapanjujućom je studioznošću podastrla književno-povijesnu, estetičku i ikonografsku podlogu svojeg bavljenja mitom o Endimionu u talijanskoj vokalno-instrumentalnoj glazbi XVII. st. Ikonografska istraživanja pokazala su se i važnim segmentom izlaganja Emily Wilbourne o Virginiji Andreini, prvome tumaču uloge Arijadne u istoimenoj Monteverdijevoj izgubljenoj operi, izvrsnome primjeru toga koliko inteligentna kontekstualna analiza može spoznajno unaprijediti istraživanje.

Konačno, treba navesti neke od područja i tema zastupljenih u izlaganjima kojima nisam mogao prisustvovati. Među važnije spadaju problematika talijanske kantate, društveno-povijesni i kulturološki pristupi njemačkoj glazbi, glazbene institucije, barokne glazbene kulture Španjolske, Portugala, Brazila i Filipina te, dakako, britanska glazba u razdoblju restauracije, specijalnost osoblja *School of Music* i njihovih brojnih britanskih kolega. Premda je u nekim područjima bila osjetna nedovoljna zastupljenost kolega iz Njemačke i Austrije, nezanemariv broj muzikologa iz Francuske, Italije, Poljske, Portugala svjedoči o uspjeljoj namjeri širenja ovog dominantno anglofonog, ali nimalo jednostranog i nadasve zanimljivog simpozija.

Ivan ČURKOVIĆ
Zagreb

NAPULJ — GODIŠNJA SKUPŠTINA IAML-A, 20.-25. 7. 2008.

Godišnja skupština Međunarodnog udruženja muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara (IAML), prošle se godine održala najtoplijih dana srpnja, u živopisnom južnotalijanskom lučkom gradu Napulju.

Doslovce u luci — na molu između velikih putničkih *cruisera* (od kojih se jedan slučajno zvao *Orchestra*), u novim prostranim klimatiziranim prostorima EXPO-centra, okupilo se tritotinjak informacijskih stručnjaka za područje glazbe sa svih strana svijeta, kako bi u živoj komunikaciji izložili rezultate svoje djelatnosti, razmijenili najnovija iskustva i ideje.

Hrvatsku je predstavljala četveročlana skupina iz triju različitih vrsta knjižnica: Tatjana Mihalić iz zagrebačke Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Sanja Vukasović-Rogač iz Knjižnica grada Zagreba, i Željka Radovinović iz knjižnice Muzičke akademije. Interes za problematiku svojom je nazočnošću dokazala i ravnateljica lanca zagrebačkih narodnih knjižnica, Davorka Bastić.

U protokolu godišnje skupštine, Željka Radovinović je iznijela izvješće o radu hrvatskog nacionalnog ogranka udruge (HUMKAD). Uz suradnju na rješavanju stručne problematike zajedničke svim članovima, udruga planira i produkciju promotivnog nekomercijalnog bio-bibliografskog CD-a i/ili web-stranice uz godišnjicu Franje Ksavera Kuhača. Za sada su članovi samo knjižničari i ustanove — glazbene zbirke iz Zagreba. Nadamo se skorom učlanjenju kolegica i kolega iz ostalih krajeva Lijepa naše, te arhivara, muzealaca i drugih informacijskih stručnjaka koji se bave glazbom.

Kao i obično, cjelotjedno se druženje u Napulju događalo u više istodobnih tematskih sjednica, ali i stručnih i turističkih obilazaka i prigodnih koncerata. U jednoj od sjednica je, svrstana u cjelinu s naslovom *Istočnoeuropske i talijanske istraživačke zbirke*, nastupila i Tatjana Mihalić, predstavljajući glazbene zbirke u Hrvatskoj. Za tu je priliku pozvana uz kolegicu iz slovenske Nacionalne knjižnice, koja nije mogla doći.

Zemlja domaćin pohvalila se i drugim uspjesima, među kojima je najupečatljiviji mrežni portal www.internetculturale.it. Sličan ideji našeg portala *Hrvatska kulturna baština*, to je integrirani sistem za pristup digitalnim i analognim izvorima pohranjenim u knjižnicama, arhivima i ostalim talijanskim kulturnim institucijama. Projekt je 2001. godine začela Direkcija za knjižničnu baštinu i ustanove kulture, a ostvaruje ga Središnji institut za zajednički katalog talijanskih knjižnica i bibliografskih informacija. Portal omogućuje bibliografsko pretraživanje kataloga 2300 institucija (!), u četiri tematska područja — literarnom, znanstvenom, glazbenom i zemljopisnom, te pristup digitalnim zbirkama.

U ostvarenju ideala široke dostupnosti nacionalne kulturne baštine značajni su i projekti za digitalni pristup glazbi u talijanskim knjižnicama. Dok se neki odnose na lokalnu zajednicu, npr. pokrajine Trento (<http://www.trentinocultura.net/>), drugima je u fokusu stilsko razdoblje, npr. projekt RAPHAEL: glazba od 14. do 18. stoljeća (http://www.cantusfractus.org/raph_1/progetto.htm/).

Suvremeni način zaštite kulturne baštine postupkom digitalizacije skup je i zahtjevan proces. Ustanove koje su to u mogućnosti (prvenstveno materijalnoj), razvijaju vlastite računalne programske alate, nudeći ih zatim srodnim institucijama — na prodaju ili besplatno. Tako je u *Loeb Music Library* na harvardskom sveučilištu, u sklopu programa za digitalnu zaštitu zvuka u knjižnicama,

proizvedena publikacija *Sound Directions: Best Practices for Audio Preservation* i zbirka od 46 besplatnih softverskih aplikacija za automatizaciju procesa i repetitivnih zadataka, kako bi se audio-inženjeri koncentrirali na dobivanje najbolje reprodukcije. Namijenjen je stručnjacima audio-inženjerima i programerima zaposlenima u velikim zbirkama, koje, kako bi se zaštitile, valja digitalizirati.

Pridavanje iscrpnih i standardiziranih metapodataka temelj je dostupnosti digitalnoj građi. Tzv. *semantički web*, odnosno sustav ontologija (ontopedija), jedan je od mogućnosti organiziranja znanja sa svrhom lakšeg pristupa. U Napulju je predstavljen MODS (Metadata Object Description Schema) koji razvija portal za izvore suvremene francuske glazbe (www.musiquecontemporaine.fr); zatim norveški projekt Ontopedia (<http://www.ontopedia.net/>); te The RAMline (<http://cd.tp/RAMline.html/>), dugoročni istraživački projekt za mapiranje tri osnovne glazbenog vremena: povijesnog, funkcionalnog i glazbenog.

Koje su mogućnosti digitalne knjižnice u poučavanju glazbe, uz velika su ulaganja države i imućnih mecena isprobali kolege u *Novome svijetu*. Na sveučilištu *Indiana*, u okviru projekta *The Variations 3*, razvijen je računalni program kojim se digitalizirani glazbeni objekti — zvuk i notni tekst, rabe u interaktivnoj mrežnoj nastavi formalne i sadržajne analize. Za potrebe svoje ustanove načinili su digitalnu zbirku koja se koristi uz poštivanje *copyrighta* (s ograničenim pristupom). Svim zainteresiranima je na raspolaganju besplatni alat *Variations Audio Timeliner* (<http://variations.sourceforge.net/vat/>), te alat za audio anotaciju i analizu snimaka u različitim formatima (mp3, wav, midi) (<http://www.dlib.indiana.edu/projects/variations3/>).

Digitalizirani zvučni primjeri vezani uz digitalnu sliku notnoga teksta u razvijenim zemljama više nisu novost. Vidjeli smo kako funkcionira PROBADO glazbeni repozitorij u Bavarian State Library u Münchenu (http://www.probado.de/demos/musik_interface_01/index.html), te u švicarskom nacionalnom zvučnom arhivu, koji se sureće s problemom poštivanja zakona o autorskim pravima u kombinaciji s teško premostivim udaljenostima u toj visokoplaninskoj zemlji (<http://www.fonoteca.ch/>).

Ogranak za knjižnice u glazbenoobrazovnim institucijama u Napulju je začeo raspravu o ulozi knjižnica u Bolonjskom procesu — naročito u poučavanju korisnika u korištenju informacijskih izvora pri izradi pismenih radova koji su novi standard u programu umjetničkih studija. S tom je temom otvoren i blog (<http://iaml-limti.blogspot.com/>).

Podaci o početnom istraživanju stanja hrvatske zvučne glazbene baštine prikazani posterom Željke Radovinović, u kontrastu s navedenim nastojanjima i rezultatima u zemljama u kojima se vodi briga o nacionalnom blagu (uključujući zemlje bivše jugoslavenske federacije), pokazali su se poražavajućim. To je i poticaj više za ponovne pokušaje osvješćivanja mjerodavnih državnih tijela o tome da je i glazbena umjetnost dio nacionalne kulture.

Željka RADOVINOVIĆ
Zagreb
zradovinovic@muza.hr

BANGOR — MEDIEVAL AND RENAISSANCE MUSIC CONFERENCE, 24.-27. 7. 2008.

Bangor, mali sveučilišni grad na sjeveru Walesa, od 24. do 27. srpnja bio je domaćin međunarodne konferencije o srednjovjekovnoj i renesansnoj glazbi. Osnovana 1970-ih, popularno zvana »Med-Ren« najstarija je među glazbenim konferencijama koje se održavaju u Velikoj Britaniji i najveća svjetska konferencija o ranoj glazbi, koja okuplja znanstvenike specijalizirane za glazbu prije 1600. godine. Od kasnih 1990-ih izmjenično se održava u Velikoj Britaniji i na kontinentu, a posljednjih godina sjedišta su joj bila redom kako slijedi: Oxford (2002.), Jena/Njemačka (2003.), Glasgow (2004.), Tours/Francuska (2005.), Cambridge (2006.) i Beč/Austrija (2007.).

Komentirajući događaj, Thomas Schmidt-Beste, predstojnik Glazbene škole Sveučilišta u Bangoru i ravnatelj bangorskog Centra za istraživanje rane glazbe (CREaM), inače jedan od organizatora, izjavio je da je ovo bila najveća »Med-Ren« konferencija ikad organizirana i zasigurno najopsežnija konferencija iz područja humanističkih znanosti održana u Bangoru posljednjih godina: »Događaj je u potpunosti uspio i na najbolji mogući način smjestio Bangor na međunarodnu muzikološku kartu. To nije samo znak vodeće uloge Bangora u srednjovjekovnim i renesansnim studijima, već je također izvanredno svjedočanstvo činjenice da su studiji rane glazbe — koji se u akademskim krugovima često promatraju kao staromodni — živi i dobrostojeći, ne samo u Velikoj Britaniji već i širom svijeta. Posebno me raduje da se tako mnogo mladih znanstvenika aktivno uključilo u rad konferencije.«

U glavnoj zgradi Sveučilišta u Bangoru, koje po drugi put ugošćuje ovaj skup, u četiri dana održano je preko stotinu referata čije teme pokrivaju sve glazbene aspekte, od izvoditeljske prakse, glazbene ikonografije, skladateljskih pristupa, ženskih studija, liturgije, notacije, glazbe u kulturi, recepcije i prijenosa, sve do konkretnijih tema kao što su primjerice *Josquin u kontekstu* i *Missa de Beata Virgine*, i tema ograničenih na određeno geografsko područje. Sudjelovali su govornici iz 24 zemlje, među kojima uz one europske valja spomenuti SAD, Kanadu, Australiju, Japan i Izrael.

S obzirom da je rad bio organiziran usporedno u više prijednevničkih i poslijepodnevničkih zasjedanja (po tri do četiri istodobno), izvjestitelju je nemoguće pružiti cjelovita objašnjenja, već se ona više ravnaju prema fizičkim mogućnostima, vlastitim preferencijama i manje-više sretnom intuicijom. Stoga za informaciju čitateljima i kao najprecizniji način prikaza obrađenih tema donosimo u prijevodu na hrvatski krovne naslove svih zasjedanja, a detaljan program s pregledom abstrakata moguće je pogledati na web stranici <http://www.bangor.ac.uk/music/news/medieval.php.en>:

24. srpnja — *Glazbala i izvoditeljska praksa; Akvitanska i pariška polifonija; Engleska I: Od Henrika VII. do Henrika VIII; Glazbala i ikonografija; Samostanske tradicije; Skladateljski pristupi u 16. stoljeću;*

25. srpnja — *Panel-sesija: Žena i sakralno; Paralelna uglazbljivanja; Engleska II: Od Elizabete I. do Jamesa I; Glazba u talijanskim akademijama; Studiji izvora I; Koral I: Liturgija; Panel-sesija: Renesansna contrafacta; Josquin u kontekstu; Glazba u talijanskoj kulturi; Koral II: Notacija;*

26. srpnja — *Panel-sesija: Missa de Beata Virgine; Pjesma I: Srednjovjekovna Engleska; Razmatranje skladateljeva djela; Recepcija i prijenos; Pjesma II: Srednjovjekovna Francuska; Engleska III: Elizabetinska kultura; Glazbena teorija I; Panel-sesija: Coniunctae u Mantovi 15. stoljeća; Panel-sesija: Gradski glazbeni prizori u renesansnoj Španjolskoj; Obrazovanje i utjecaj; Crkvene institucije; Glazbena teorija II; Talijanski madrigal; Pjesma III: Historiografija i metodologija;*

27. srpnja — *Keltske tradicije; Kasno 15. stoljeće; Talijanski motet u 16. stoljeću; Glazba na francuskom kraljevskom dvoru; Religijska glazba i svjetovnjaštvo; Studiji izvora II.*

Kako je to i uobičajeno na skupovima ovakvoga tipa, po završetku dnevnih zasjedanja gotovo svake je večeri bilo priređeno primanje s domjenkom i/ili prigodan koncert. Tako su već prve večeri u Dvorani Pricharda Jonesa sudionici ugošćeni u čast Bonnie Blackburn, nakon čega je u Bangorskoj katedrali vokalni ansambl *The Marian Consort* pod vodstvom Roryja McCleeryja održao koncert pod naslovom *Ljiljan i janje: François I. i Jean Mouton*, izvodeći glazbu koju je Mouton napisao u posljednjih sedam godina svoga života. Na kraju drugoga radnog dana za sudionike je organiziran izlet u Conwy, grad u kojem se nalazi poznata tvrđava sagrađena između 1283. i 1289. za obranu sjevernoga Walesa, i koja (barem izvjestitelju) ima rijetku moć prizivanja autentične srednjovjekovne atmosfere. Nakon prijema i razgledavanja ove iznimne građevine, *The Clerks Group*, jedan od najistaknutijih vokalnih ansambala za interpretaciju renesansne glazbe, pod vodstvom osnivača i umjetničkog direktora Edwarda Wickhama, izveo je u Crkvi sv. Marije koncert s djelima Johannesa Regisa, Jeana Ockeghema, Guillaumea Dufaya i Roberta Mortona. Pretposljednji dan ove manifestacije, uz nezaobilaznu konferencijsku večeru, održan je poslovni sastanak na kojem je dogovoreno da će se sljedeća »Med-Ren« konferencija održati 2009. u Madridu.

S obzirom na integraciju Centra za istraživanje rane glazbe (CREaM) u interdisciplinarni kontekst Instituta za srednjovjekovne i rane moderne studije (IMEMS), koji su ujedno glavne institucije-organizatori, već je iz prethodnoga pregleda vidljivo poticanje panel-sesija i interdisciplinarnost u pristupu odabranim temama. Međutim, bez obzira na takve tipove rasprava, valja istaknuti da je gotovo svaki referat dobio svoj traženi *feedback*, rezultirajući katkada vrlo poticajnim i konstruktivnim replikama, koje su bile posebno korisne mladim istraživačima u isprobavanju argumentiranosti njihovih stavova.

Među izlaganjima koja je stigao pratiti i koja su mu bila posebno zanimljiva, autor ovoga izvješća izdvaja sljedeće: John Bass (*Intelektualne strukture i regionalni stil u ukrašavanju u 16. stoljeću*) iz sesije *Glazbala i izvoditeljska praksa*; Katarina Šter (*Glazbeni život samostana Žiže u 15. stoljeću*) i David Wulstan (*Cistercitski traktat o reviziji antifonara*) iz sesije *Samostanske tradicije*; Julie Cumming/Peter Schubert

(Tekst i motiv oko 1500.) iz sesije *Skladateljski pristupi u 16. stoljeću*; Remi Chiu (*Roreovo i Wertovo modeliranje u Mia benigna fortuna*) i Renée Fontaine (*Strategije unifikacije u Roreovom i Palestrininom ciklusu Vergine*) iz sesije *Paralelna uglazbljivanja*; Daniel Donnelly (*Antidvorjanin: Glazba, društveni kriticizam i akademija u Dialogo della musica Antonfrancesca Donija*) i Katelijne Schiltz/Inga Mai Groote (*Amaterski glazbenik i njegov rukopis: Doprinosa Agostina Bonzanina repertoaru institucije Accademia Filarmonica*) iz sesije *Glazba u talijanskim akademijama*; Stephanie Schlagel (*Missa L'homme armé super voces musicales Josquina des Preza i njeni skladateljski rođaci*) iz sesije *Josquin u kontekstu*; Marc Desmet (*Novosti o Handlovim izvorima: Lekcije iz švedskih rukopisa*) i Emily Peppers (*Konvergiranje kultura: Talijanske iseljeničke populacije o uvođenju viole da gamba u renesansni Lyon*) iz sesije *Recepcija i prijenos*; Tess Knighton (*Gaffurius, Urrede i učenje glazbe na Salamanskom sveučilištu oko 1500.*) i Véronique Roelvink (*Od ruke do usta: zarađivanje za život kao pjevač-skladatelj u 16. stoljeću*) iz sesije *Obrazovanje i utjecaj* (u ovoj je sesiji sudjelovao i jedini sudionik Konferencije iz Hrvatske, Nikola Lovrinić s priopćenjem *Palestrinin madrigal Vestiva i colli kao model za proces parodiranja u ranom opusu Gabriella Pulitija*); Metoda Kokole (*'Canzon vattene al mio Signore': Glazbene posvete lokalnim zaštitnicima na teritoriju današnje Slovenije u 16. stoljeću*) i Seth Coluzzi (*Prijedlozi za novu kronologiju ranog Pastor fido madrigala*) iz sesije *Talijanski madrigal*.

Ne treba, naravno, naglašavati da je zasigurno izneseno još mnogo zanimljivih priopćenja, ali ono što svakako valja istaknuti jest otvorenost pristupa i raznolikost istraživanih tema, od *gender studies* do geografski zaokruženih sesija (kao što su primjerice *Engleska* i *Španjolska*), i sveprisutnost američkih muzikologa, kako u broju izlaganja tako u njihovoj znatiželji i aktivnom sudjelovanju u raspravama. Osim toga, ono što je uz dobru radnu atmosferu bilo posebno poticajno mlađim i manje afirmiranim sudionicima svakako su prijateljsko okruženje, neformalni razgovori, podrška starijih autoriteta i ugodno druženje uz razmjenu korisnih informacija izvan službenog dijela. Veliku zaslugu za takvu uspješnost Konferencije pritom imaju organizatori, Thomas Schmidt-Beste i Christian Leitmeir.

Nikola LOVRINIĆ
Pazin